

Bc. Hana Klimešová: Postoj vyučujících k genderově atypickým dětem. Diplomová práce.

Oponentský posudek.

Studentka **Hana Klimešová** ve své práci zkoumá postoj učitelů k dětem, které jsou genderově atypické, u cca stovky českých učitelek a učitelů. Postupuje kvantitativními metodami (dotazník), které pak validizuje individuálními rozhovory se 4 vyučujícími. Téma je originální, původní a postaveno na dobrých základech. Zdá se, že bylo dobře promyšleno, studentka se orientuje v dané problematice, navazuje na svou bakalářskou práci, nastudovala dostupnou českou literaturu a některé zahraniční a výzkumné zdroje.

Teoretickou část považuji za výborně zpracovanou. Text mapuje teoreticky podstatu maskulinity a feminity a typologii genderové atypičnosti. Velmi zajímavý je oddíl věnující se osobnosti učitelů a jejich postojům k dětem. Autorka dokázala vytáhnout a zprostředkovat čtenáři to nejpodstatnější velmi srozumitelnou a logickou formou a její erudovaný teoretický text je dobrým zdrojem informací pro vstup do tohoto tématu.

V praktické části pak leží podstata studie. Kombinace kvantitativní a kvalitativní metodologie zvolena vhodně a dobře zvládnuta. Výzkumné cíle naplněny a otázky zodpovězeny.

Text je dobře členěn, přivítala bych větší srozumitelnost některých dílčích interpretací (text obsahuje velké množství dílčích dat), které jsou však bohatě nahrazeny výstižným shrnutím každé kapitoly. Analytické postupy použité v praktické části jsou adekvátní a přiměřeně hluboké. Za významnou považuji typologii přístupů učitelů k genderově atypickým dětem, která vyplynula z kvalitativního šetření, z rozhovorů. Práci uzavírá relevantní diskuse, kde se výsledky všech oblastí konfrontují se zpracováním tématu v české i zahraniční literatuře. V diskusi se téma uzavírá a zároveň nabízí některá rozporuplná témata, která se mohou stát námětem pro další bádání. V závěrečné kapitole se znovu potvrzuje kvalita práce, kdy autorka pojmenovává limity, jichž si je vědoma a výborně je reflektuje. Práce obsahuje spoustu výborných postřehů k tématu, které jsou důležité pro přístup k těmto dětem ve školním kolektivu a prevenci jejich ostrakizace.

Formálně je diplomová práce v pořádku, graficky srozumitelná, bez pravopisných chyb, je ucelená, rozsah zpracovaného materiálu je úměrný, literatura je standardní a poctivě citována. **Práci doporučuji k obhajobě.**

Možné otázky pro obhajobu:

Myslíte si, že může mít nějaký vliv na Vaše výsledky fakt, že citované výzkumy jsou realizovány převážně na všeobecné populaci, a Vy jste pracovala s populací učitelů. Může mít jejich profese nějaký vliv na jejich výsledky? Je „mít předsudky“ určitým tabu v učitelské profesi? K tématu se v práci lehce vztahujete, prosím rozved'te.

Domníváte se, že to, že jsou učitelé v gendrové problematice „tolerantní“ je otázka jejich profesionality, či danému tématu příliš nevěnují pozornost, protože v něm nejsou edukováni, nezabývají se jím. Či jsou zahlceni problematikou jiných „jinakostí“ u dětí (např. ADHD, SPU, PAS a jiné nápadnosti v chování), gendrovou jinakostí se tedy příliš nezabývají, pokud jim přímo nenarušuje výuku (není „neslušné“)?

Na s. 47 se zmiňujete, že to vypadá, jako by přibývalo gendrově atypických dívek – učitelé s nimi mají více zkušeností. Nabízíte možnost: „*Možné to je, protože vůči dívkám nejsou genderové normy natolik přísné jako vůči chlapcům. Může si proto více dívek dovolit tyto normy překračovat, aniž by se musely obávat negativního přijetí kolektivem či dospělými?*“ Není to však „protimluv“? Pokud by byla norma volná, tak by to učitelé vůbec neviděli jako atypické?

V Praze 26.8.2016

PhDr. Mgr. Veronika Pavlas Martanová Ph.D.